

Γιώργος Παυλόπουλος

“Το πρώτο ΟΧΙ” ήταν ο τίτλος μιας “αντιμνημονιακής” εφημερίδας την περασμένη εβδομάδα, μετά την αμφισβήτηση από το υπουργείο Εξωτερικών της ανακοίνωσης των “28” για την Ουκρανία και τις νέες κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας. Ωστόσο, μια πιο προσεκτική ματιά στα όσα γράφθηκαν και ειπώθηκαν δείχνει ότι δεν επρόκειτο ακριβώς για “όχι”, αλλά για μια άσκηση λεπτής ισορροπίας ενός... πληγωμένου βατράχου, σε ένα περιβάλλον επικίνδυνης διαμάχης δύο... δαιμονισμένων βουβαλιών που απειλούν να τον συντρίψουν.

Μια τέτοια ανάγνωση θα αποδείκνυε ότι η κυβέρνηση δεν αμφισβήτησε την ουσία του εν λόγω κειμένου, αλλά τη διαδικασία λήψης της απόφασης καθώς, συνηθισμένοι από τα ξετσίπωτα “γιες μεν” του Σαμαρά και του Βενιζέλου, οι Ευρωπαίοι δεν έκαναν καν τον κόπο να πάρουν ένα τηλέφωνο στην Αθήνα. Καθώς δε ο αρμόδιος υπουργός συνυπέγραψε φαρδιά-πλατιά την επέκταση των υφιστάμενων κυρώσεων, αλλά και την “υποσημείωση” ότι σε περίπτωση κλιμάκωσης των συγκρούσεων η απόφαση θα αναθεωρηθεί προς το σκληρότερο, είναι μάλλον προτιμότερο να περιμένουμε τον επόμενο γύρο προτού βγάλουμε συμπεράσματα - ο οποίος πιθανότατα δεν θα αργήσει, καθώς οι συγκρούσεις όντως κλιμακώνονται επικίνδυνα.

Τι θα κάνει, λοιπόν, η κυβέρνηση στην περίπτωση που τεθεί το θέμα νέων κυρώσεων, εξοπλισμού του ουκρανικού στρατού (και μαζί, φυσικά, των ταγμάτων των νεοναζί...) ή ακόμη και αποστολής “ειρηνευτικής” δύναμης της ΕΕ ή του NATO ή και των δύο μαζί; Θα ταχθεί άνευ όρων με τη στάση των Γερμανών, οι οποίοι φαίνεται ότι δεν πολυθέλουν την κατά μέτωπο σύγκρουση με τη Μόσχα; Θα κλείσει το μάτι στους Αμερικανούς, ο αντιπρόεδρος των οποίων, Τζο Μπάιντεν, έκανε ένα ψυχροπολεμικό κήρυγμα την Παρασκευή στις Βρυξέλλες, καλώντας σε συστράτευση επειδή ο Πούτιν αλλάζει τα σύνορα της Ευρώπης; Και θα πει ναι, έστω και με βαριά καρδιά, εάν τα βρουν τα δύο “βουβάλια”, έτσι ώστε να μη συνθλίψουν τον... βάτραχο;

Είναι γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είναι εγκλωβισμένος στη δέσμευσή του πως η Ελλάδα αποτελεί αναπόσπαστο μέλος της ευρωζώνης, της ΕΕ και του NATO. Ακόμη κι έτσι, ωστόσο, τίθεται το ερώτημα εάν είναι διατεθειμένη η κυβέρνησή του να το παίξει σκληρά εκεί, προκειμένου να διασφαλίσει στήριξη στο μέτωπο που την “καίει” περισσότερο, δηλαδή στο παζάρι για το νέο “κοινωνικό συμβόλαιο με την Ευρώπη” που θα αντικαταστήσει το επαίσχυντο Μνημόνιο. Κι αν υποθέσουμε ότι το κάνει, είναι άραγε σε τέτοιο βαθμό ανταγωνιστικά τα συμφέροντα των Γερμανών και των Αμερικανών ιμπεριαλιστών, ώστε να έρθουν σε ανοιχτή ρήξη για τα μάτια της Ελλάδας;

Με άλλα λόγια, αλλάζει ριζικά τα δεδομένα η έκκληση του Ομπάμα “να σταματήσουν οι Γερμανοί να στύβουν τις χώρες σε ύφεση”, η οποία προβλήθηκε (και προβάλλεται) από το κυβερνητικό επιτελείο ως ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους της διαπραγμάτευσης με την ΕΕ και την ΕΚΤ; Θα αναγκαστεί, άραγε, το Βερολίνο να βάλει νερό στο κρασί του και να κάνει παραχωρήσεις επειδή φοβάται μήπως οι Αμερικανοί του πάρουν την Ελλάδα ή, ακόμη χειρότερα, μήπως ο αντιαμερικανισμός των τελευταίων δεκαετιών δώσει ξανά τη θέση του στο αντιγερμανικό μίσος που ξυπνά το νέο Ράιχ;

Ας ξεκαθαρίσουμε δύο πράγματα. Από τη μία, ότι οι αντιθέσεις και οι ανταγωνισμοί ανάμεσα στις διάφορες μητροπόλεις του καπιταλισμού, παραδοσιακές και νέες, δεν αποτελούν αποκύημα της

φαντασίας. Ούτε είναι λάθος η εκτίμηση ότι, σε κάποιες περιπτώσεις, δίνουν περιθώρια στους πιο αδύναμους να εκμεταλλευτούν προς όφελός τους τις “ρωγμές” που δημιουργούνται. Από την άλλη, όμως, οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε ότι αυτά που ενώνουν το κεφάλαιο είναι σήμερα πολύ περισσότερα και βαθύτερα από εκείνα που το χωρίζουν – ειδικά σε περίπτωση που αισθανθεί ότι απειλείται – καθώς έχουν στον πυρήνα τους την αναζήτηση των πιο αποτελεσματικών μεθόδων για την ολοκληρωτική εκμετάλλευση των εργαζομένων, στην εποχή μιας κρίσης που αναδεικνύει τη χρεοκοπία και τα όριά του.

Ο Ομπάμα, για παράδειγμα, ο οποίος δήθεν μέμφεται την Μέρκελ για τη λιτότητα, ηγείται μιας χώρας στην οποία το “κοινωνικό κράτος” και τα “εργατικά δικαιώματα” είναι έννοιες ανύπαρκτες – ενώ παράλληλα, είναι μεγαλομέτοχος του ΔΝΤ, το οποίο έχει “βιάσει” λαούς σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Έτσι, αυτό που πρακτικά επιδιώκει είναι, αφενός, οι Γερμανοί να αναγκαστούν να θυσιάσουν προς όφελος του αμερικανικού κεφαλαίου λίγο από τον πλούτο που έχουν σωρεύσει “στύβοντας” τους Ευρωπαίους – κυρίως, μέσω της εκτύπωσης χρήματος που θα πέσει στις αγορές – και, αφετέρου, να υπονομεύσουν την ηγεμονία του Βερολίνου στην Ευρώπη και το στρατηγικό “άνοιγμα” που επιχείρησε προς τη Ρωσία.

Ούτε οι Ολάντ και Ρέντσι αγωνίζονται, φυσικά, για μια πιο δίκαιη, δημοκρατική και φιλεργατική ΕΕ – εξάλλου, στους προϋπολογισμούς τους περιλαμβάνουν μέτρα αντίστοιχα με εκείνα του Μνημονίου της Ελλάδας, έστω κι όχι στην ίδια έκταση. Απαιτούν, απλώς, εκφράζοντας τη διάθεση των δικών τους ολιγαρχιών (που σε διαφορετική περίπτωση θα στραφούν στη Λεπέν, τον Μπερλουσκόνι ή τον Γκρίλο, με πιο απρόβλεπτες συνέπειες), η υπεραξία που απομυζούν από τους Γάλλους και τους Ιταλούς να μένει στο ντόπιο κεφάλαιο και όχι να μεταφέρεται μέρος της στα γερμανικά θησαυροφυλάκια.

Τόσο απλά.

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 8.2.2015